

Міністерство освіти і науки України
Чернівецька обласна військова адміністрація
Чернівецька обласна рада
Чернівецька міська рада
Державний торговельно-економічний університет
Чернівецький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
Громадська організація «Інститут сучасних інформаційних досліджень»
Університет ім. Стефана чел Маре (м. Сучава, Румунія)
Вища школа економіки та менеджменту державного
управління (м. Братислава, Словаччина)
Університет ARTIFEX (м. Бухарест, Румунія)
Університет менеджменту безпеки (м. Кошице, Словаччина)
Університет Трансмонтани і Верхнього Дору (м. Віла-Реал, Португалія)
Лодзинський університет (м. Лодзь, Польща)

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ, СОЦІАЛЬНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ: ЗАГРОЗИ ТА ВИКЛИКИ

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**24 травня 2024 року
м. Чернівці (Україна)**

Чернівці
Технопарк

2024

УДК 330:336:364+332.14
Ф59

Ф59 *Фінансово-економічні, соціальні та правові аспекти розвитку регіонів: загрози та виклики* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Чернівці, 24 травня 2024 р. Чернівці : Технодрук, 2024. 432 с. ISBN 978-617-8034-47-4

Весь період з початку повномасштабного вторгнення росії є для українців безперервним часом загроз та викликів абсолютно в усіх сферах економіки нашої країни. Розвиток фінансово-економічної, соціальної та правової сфер у цей непростий час потребує нових підходів та інновацій.

У збірнику досліджено фінансову політику розвитку регіонів України у період воєнного стану. Особливу увагу приділено питанням інформаційної та економічної безпеки розвитку регіонів і проблемам протидії корупції, фінансовим та економічним злочинам. Висвітлено аспекти розвитку обліку, аналізу й аудиту в умовах регіональної інноваційної трансформації соціально-економічних систем. Розглянуто євроінтеграційні процеси в менеджменті, маркетингу та міжнародній логістиці. Для розвитку туризму запропоновано запровадити інновації в готельно-ресторанній сфері.

Розраховано на науковців, фахівців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти, які цікавляться зазначеними питаннями.

УДК 330:336:364+332.14

Роботи надруковано в авторській редакції.

Відповідальність за достовірність фактів, статистичної інформації, власних імен, цитат та інших відомостей, наданих у рукописах, несуть автори публікацій.

Підписано до друку 06.05.2024 р.

ISBN 978-617-8034-47-4

© ЧТЕІ ДТЕУ, 2024
© Технодрук, 2024

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ I. Фінансова політика регіонального розвитку: пріоритети, тенденції, напрями реалізації

Hnatyshena Iryna, Kardynal Serhij FINANCIAL AID FROM GERMANY TO UKRAINE IN THE WAR	12
Борисенко Володимир, Борисенко Дмитро СИСТЕМНА ОПТИМІЗАЦІЯ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ПРИ ОБГРУНТУВАННІ НАПРЯМІВ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	16
Вдовічен Анатолій, Чорновол Алла НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ	20
Drin Iryna, Chornovol Alla, Rylieiev Serhii CREATING A PORTFOLIO OF FINANCIAL PAYMENT OBLIGATIONS IN TERMS OF TODAY'S RISKS	24
Ігнатенко Тетяна, Юхненко Марія ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ РИНКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ ПОСЛУГ	28
Конєва Ірина, Ворожко Костянтин МОБІЛЬНИЙ БАНКІНГ В УКРАЇНІ	31
Кучерівська Софія ІНОЗЕМНИЙ ДОСВІД ЗАХИСТУ І ЗБЕРЕЖЕННЯ ЖИТЛОВОГО ФОНДУ ТА ПОДОЛАННЯ НАСЛІДКІВ СТИХІЙНИХ ЛИХ І ТЕХНОГЕННИХ АВАРІЙ	34
Кучміїова Тетяна, Слободян Тетяна РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ЯК КЛЮЧОВОГО ЧИННИКА УСПІШНОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ	37
Макогон Валентина ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ ЯК ОСНОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ	41
Малярчук Олексій «ДІЯ» ЯК ЕФЕКТИВНА ТЕХНОЛОГІЯ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ	44
Підлипна Радміла, Індус Катерина ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ	50
Радіонов Юрій ДЕРЖАВНІ ФІНАНСИ В УМОВАХ ВІЙНИ	53

Anatolii Vdovichen, Doctor of Economic Sciences, Professor,
Alla Chornovol, Doctor of Economic Sciences, Professor,
Chernivtsi Institute of Trade and Economics of SUTE, Chernivtsi

DIRECTIONS OF MANAGEMENT SYSTEM DEVELOPMENT PUBLIC FINANCE

In modern conditions of society development, the restoration of balanced economic growth to improve the standard and quality of life of the population is an important strategic priority of the public financial management system. Achieving this priority involves the implementation of a set of consistent and interconnected institutional changes in the public finance system, aimed at systematically increasing the level of competitiveness of the domestic economy, reducing its dependence on external conditions.

Iryna Drin, PhD in Physics and Mathematics, Associate Professor,
Alla Chornovol, Doctor of Economic Sciences, Professor,
Serhii Rylieiev, PhD of Economic Sciences, Associate Professor,
Institute of Trade and Economics of SUTE, Chernivtsi

CREATING A PORTFOLIO OF FINANCIAL PAYMENT OBLIGATIONS IN TERMS OF TODAY'S RISKS

Economic risk is a risk arising in the field of economic relations, that is, relations that occur when buying / selling goods or services on the market.

All risk researchers outline that every business activity shall be carried out in order to achieve ultimate success, therefore, success and risk are inseparable notions. Investment risks usually arise in case there is a possibility of loss or profit failure in the course of implementing investment projects. Depending on the peculiarities of project implementation, as well as the ways of fund raising, such risks may be divided into the following groups: credit risks (arising at the

first stage of the project); entrepreneurial risks (related to the second stage of the project); extreme risks.

At the first stage of implementing an investment project, funds are invested in different assets, the purchase of working capital, and the construction of facilities, whereas at the second stage, investors expect to receive their funds back.

Scholars distinguish the following first stage risks: the risk of technical errors in the project; the risks associated with inappropriate paperwork; the risk of increasing the estimate due to changes in construction.

At the second stage, the project payback may not be ensured due to a range of unfavorable impacts.

A financial transaction may be referred to as an economic operation, whose initial and final stages have a monetary value, and whose purpose lies in maximizing its income (or any other financial indicator). If the outcome of this type of transaction is impossible to predict, it is called a risky transaction. The examples of financial schemes that can eliminate or limit the risk of a financial transaction include insurance, buying options, buying futures, and creating an optimal portfolio of securities. All these schemes are called hedging.

Every investor creates a portfolio of financial instruments so as to protect himself from possible risks. There are two main kinds of risks - unsystematic and systematic ones and, accordingly, two main ways to manage them. Unsystematic risks belong to individual financial instruments or their groups and can be optimized by diversifying the investment portfolio. If the risks of individual financial instruments are highly correlated with each other (systematic risks), diversification does not produce the desired effect, as it only leads to risk averaging. Therefore, it is necessary to pay particular attention to risk factors, as well as to create a portfolio in the way it could be neutral to changes in certain factors, for example, to make a portfolio of financial instruments insensitive to changes in the volatility of the price of the underlying asset. This approach to risk management, which allows

eliminating or limiting the risk of a financial transaction, is referred to as hedging or immunization.

If an investor wants to gain higher profits, he / she is supposed to take risks. When creating an investment portfolio, it is important to determine to what extent this portfolio can be subject to each of the financial risks. Consequently, it is natural that to create a portfolio with the maximum return is essential. At the same time, an investor should take into account stock exchange restrictions on transactions. These include restrictions imposed by regulators, tax authorities, and appropriate support for portfolio instruments. Obviously, the necessary apparatus for creating an investment portfolio relies on mathematical programming methods [1-4].

Here is a typical example of complete elimination of a financial transaction risk. The Creditor lends X amount of money, while the Debtor gives the Creditor a written obligation to return the money with the addition of a fixed interest r . To secure the payment, the Debtor pledges real estate (a house) that belongs to him / her. The situation seems to be risk-free, since the Creditor can recover the debt through the court. In fact, the risk remains because the house may be destroyed due to a natural calamity (fire, flood), and the Debtor will appear to be insolvent.

In order to avoid this sort of risk, the Creditor buys an insurance policy V , which guarantees the payment (in case of fire) of the sum insured. The latter will reimburse the risk with a certain interest. Hereby, there are two options: either the fire will occur or it will not. Here is how insurance may provide the effectiveness of the deposit. If x is debt, and $(X-x)$ is the policy cost, then the amount X is distributed as follows:

$$X = x + (X - x).$$

Suppose, there will be no fire or any other natural calamity. In this case, the effectiveness of the contribution for the Creditor, calculated as the profit from operations, is

$$R_1 = x(X + r) - X.$$

If the force majeure situation occurs, the contribution efficiency R_2 will equal to the difference between the insurance indemnity V and the invested amount X :

$$R_2 = V - X = \frac{V}{X-x} (X-x) - X \equiv q(X-x) - X,$$

where $q = \frac{V}{X-x}$ is the ratio of the insurance indemnity to the policy price. Let us determine the debt x so that $R_1 = R_2$, that is,

$$\begin{aligned} x(X+r) - X &= q(X-x) - X, \\ x(X+r+q) &= qX, x = \frac{qX}{X+r+q}. \end{aligned}$$

Conclusion: the hedging scheme that has been calculated with the application of the above formula does not suggest any risk. In both cases, the efficiency of the contribution is the same:

$$R = R_1 = R_2 = \frac{qX(X+r)}{X+r+q} - X.$$

It is essential that the principle of hedging with the cost of buying an insurance policy is typical for the stock market. Specific insurance policies used in the stock market include options and futures.

References:

1. Klepikova, O., Polishchuk, S., Saramkov, O., Nechai, D. (2019). Analysis of the main indicators of financial stability of an insurance company using simulation modeling. *Bulletin of V. N. Karazin Kharkiv National University*. Issue 96. Pp. 80-94. Official web site: State Statistics Service of Ukraine. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Vdovyn, M., Broda, A. Statistical Modeling of Investment Risks in Market Conditions. *Global and national economic problems*. Issue 17. Pp. 903-908.
3. Zomchak, L., Starchevska, I. (2022). Simulation modeling of the relationship between economic growth and inflation in Ukraine. *Scientific Bulletin of Poltava University of Economics and Trade. Series "Economic Sciences"*. Issue 1 (105). Pp. 78-85.
4. Kampo, Yu. (2023). Statistical and simulation modeling of risk situations in the economic activity of business entities. 2023: Entrepreneurship and business administration in the context of digitalization / Internet conference of KhNUiA named after O. Beketov. 2023-02-26. studentsym@ukr.net.